

**HUR DU
BYGGER
BASTU**

Olika typer av bastu

TYP AV BADFORM

TRADITIONELL BASTU
(Torrbastu)

ÅNGBASTU
(Soft Sauna)

ÅNGBAD

DEFINITIONER

Temperatur: 70-110°C
Luftfuktighet: 5-20% RH

Temperatur: 40-65°C
Luftfuktighet: 25-50% RH

Temperatur: 40-55°C
Luftfuktighet: 100% RH

PASSANDE AGGREGAT

Standard bastuaggregat.
Tex. Sense eller Crown
modeller Crown Elite,
Sense Pure, Sense Sport,
Sense Elite Sense Comm-
ercial, Sense/Crown Combi.
Effekt väljs i förhållande
till rummets volym*

Sense/Crown Combi eller
Tylarium**. Standard bastu-
aggregat+ånggenerator
tex. Sense Commercial
(m. reläbox)+ånggenerator
Steam Commercial.
Effekt väljs i förhållande
till rummets volym*

Ånggenerator Steam Home
eller Commercial Effekt
beroende på volym och
material i rummet

LÄMPLIGA MATERIAL I BASTUN

Trä, glaspartier. Eventuellt
kan andra material på
väggytor, tex sten* eller
kakel* användas, men i
begränsad omfattning.
Sittytor och andra ytor
man kan komma i kontakt
med ska vara av trä

Trä, glaspartier. Eventuellt
kan andra material på
väggytor, tex sten* eller
kakel* användas, men i
begränsad omfattning.
Sittytor och andra ytor man
kan komma i kontakt med
ska vara av trä

Kakel, plast eller glas.
Viktigt är att det måste
finnas tätskikt på alla golv,
vägg och takytor, samt
golvbrunn. Materialen i
ett ångbad måste tåla
en hög fuktbelastning

TÄNK PÅ Vid installation av Tylös produkter skall installationsanvisningarna alltid följas, "Hur du bygger bastu" tar generellt upp vad som gäller för Tylös produkter, men vid installation skall alltid anvisningarna följas för den specifika produkten.

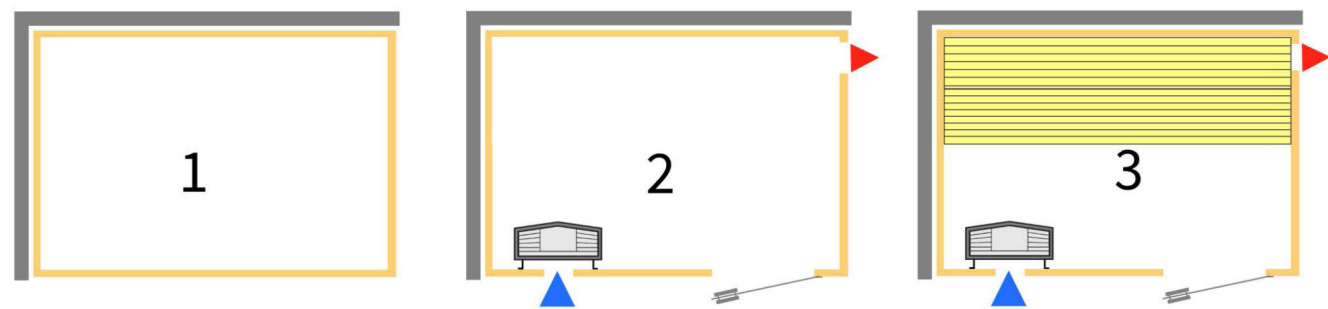
* Om rummet är byggt med en väggbeklädnad av sten, glas eller kakel måste man ta hänsyn till det ökade effektbehovet för att värma upp bastun. För varje m² "tungt material" så ska man lägga till 1 m³ på rummets volym

** Tylarium innebär att man kombinera bastuaggregat och ånggenerator med en gemensam manöverpanel Elite och en kombinerad temperatur och fuktsensor för att man på så sätt kan styra både temperatur och luftfuktighet i bastun. Tylarium är främst avsett för större bastur i offentlig bruk och motsvaras av Combi modellerna för privat bruk.

PLANERING

Planera bastun steg för steg i rätt ordning

- 1. Var ska bastun placeras i huset?** Kommer bastun mot yttervägg?
- 2. Vad finns det för möjligheter att lösa ventilationen till bastun?** Ventilationen avgör var aggregatet lämpligen placeras i bastun. Kontrollera alltid manualen till bastuaggregatet om vad som gäller när det kommer till bastuns ventiation.
- 3. Placering av dörr?** Dörren ska placeras på samma vägg som aggregatet eller på angränsande sidovägg så nära aggregatet som möjligt.
- 4. Tänk på att takhöjden i bastun ska helst inte överstiga 220 cm.** Lägsta takhöjd är 190 cm, men kan i vissa fall vara högre beroende på vad det är för modell av bastuaggregat. Hög takhöjd försvårar uppvärmningen och gör bastun mindre energieffektiv. Mellan övre lave och tak bör man ha max 120 cm.
- 5. Glaspartier?** Tänk på att bastun måste vara tät så det inte sätts in glaspartier som har glipor. Ta även hänsyn till att bastun blir tyngre att värma med stora ytor glas.
- 6. Placering av inredning (lavar, ryggstöd).** Inredning planeras först när man vet var aggregat, dörr, glaspartier och ventilation hamnar.
- 7. Aggregatets effekt?** Bastuns volym (golvarea x takhöjd) avgör effekten tillsammans med materialval i bastun. Bästa energieffektivitet får man med träpanel och minst 45 mm isolering direkt bakom träpanelen. Frångår man träpanel som väggbeklädnad i bastun måste man lägga på 1 m³ på bastuns volym för varje m² glas, kakel eller sten på vägg eller tak i bastun. Byggs bastun med massiva betong eller stenväggar ska bastuns volym ökas med 3 m³ varje m² väggyta.
- 8. Belysning i bastun?** Det finns olika typer av belysning som har olika begränsningar gällande var belysningen kan placeras. Tänk också på att vissa modeller av bastuaggregat kan styra(tända/släcka) belysningen via manöverpanelen.

BRA ATT VETA

Bastubygge, installation & ventilation

BASTURUMMETS PLACERING

Oberoende undersökningar visar att av den energi bastuaggregatet förbrukar, kommer all värmeenergi huset tillgodo. Det innebär att husets termostatreglerade värmeradiatorer får en vilopaus, som spar samma energimängd som bastun förbrukat. Placeras bastun i ett hörn mot ytterväggar, så får huset dessutom en tilläggsisolering som sparar upp till 500 kWh per år. Vid placering mot ett hörn, så sparar du även in kostnaden för utvändig klädsel av två väggar.

TAKHÖJD & LAYOUT

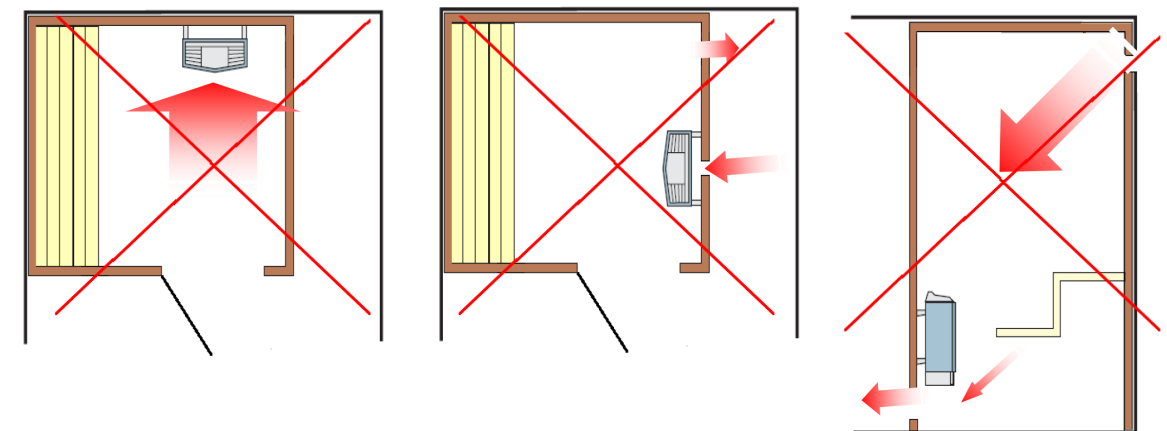
Takhöjden i bastun får inte understiga 190 cm. Det finns dock ingen anledning att bygga rummet alltför högt, då en stor del av värmen hamnar i taket. För en normal familjebastu är en takhöjd mellan 190 – 220 cm lagom. Endast om lavarna önskas i fler än två plan finns det skäl att bygga högre. Lavar som inte vilar mellan två väggar skall förses med armstöd. Om takhöjden överstiger 220cm kan det bli svårt att få upp temperaturen på nedre nivåerna i bastun då den värms uppifrån och ned. Bygg gärna bastun så stor att ena sidan blir minst 2 meter. Då kan den också tjäna som ett tillfälligt sovrum för övernattande gäster.

BASTUNS GOLV

Golvet skall vara halkfritt golvet och ska kunna klara av en viss fuktbelastning som kan uppstå i samband med badkastning och kan gärna ha ett avlopp (s k spygatt) som leder till en golvbrunn med vattenlås utanför basturummet. Avloppet får inte vara placerat direkt under bastuaggregatet. Anledningen till att man inte vill ha en golvbrunn inne i bastun är risken att vattenlåset torkar ut och orsakar dålig lukt. En eventuell trätrall på golvet är dekorativ och behaglig att gå på, men försvårar vid rengöring av bastun.

BASTUAGGREGAT OCH DÖRR ALLTID PÅ SAMMA VÄGG!

Dörrens luftcirkulation skall samarbeta med varmluften från bastuaggregatet. Därför skall aggregatet alltid placeras på samma vägg som dörren (endast som nödlösning på sidoväggen, men då helt nära dörren). Följ anvisningarna som medföljer bastuaggregatet, angivna minimiavstånd till material får inte underskridas.

TÄNK PÅ

Ventilationen är viktig!

Bland det viktigaste att tänka på när man planerar sin bastu är ventilationen. Felaktig ventilation leder till att överhettningsskyddet på bastuaggregatet kan lösa ut. I vissa fall kan det även innebära en brandrisk till följd av torrdestillation av träpanelen i bastun. En bastu ska ventileras med självdrag (s.k. termisk ventilation) genom att inluften tas in direkt under bastuaggregatet. Utluften ska tas så långt från aggregat och inluft som möjligt högt upp i rummet och ledas till samma utrymme som inluften tas ifrån. Det är viktigt att det råder samma lufttryck, både där inluften tas och där utluften mynnar. Annars fungerar inte ventilationen. Storleken för inluft och utluft bör vara minst 125 cm² för aggregat upp till 10 kW och 300 cm² för 16-20kW.

UTLUFTEN SKA EJ MYNNA UTOMHUS!

Om man leder ut utluften från bastun utomhus kan det ofta leda till att ventilationen inte fungerar eller att den

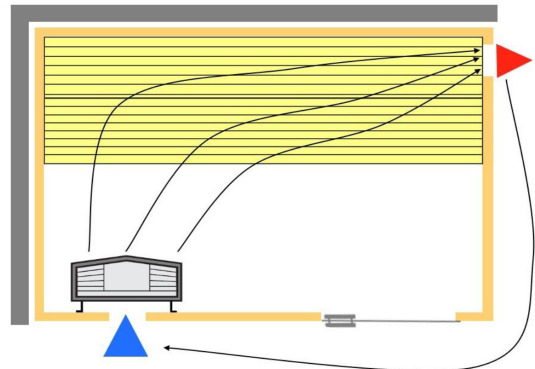
går åt fel håll. I många moderna hus med mekanisk frånluft så blir en väggventil ut i det fria en inluft och luften går då åt fel håll i bastun. Den påverkas dessutom tex. av vind som kan ligga på mot ventilen.

MEKANISK FRÅNLUFT

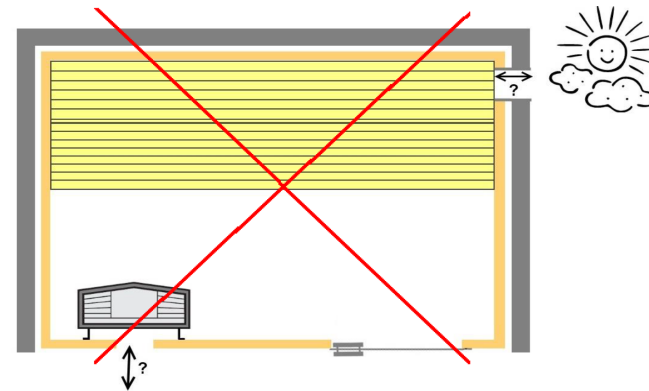
Vi rekommenderar att man undviker mekanisk frånluft av bastun då det är svårt anpassa luftflödena till en specifik bastu. Vid självdrag anpassar sig ventilationen så att den i de flesta fall blir optimal för bastun i alla förhållanden. Det finns dock inga hinder att ha mekanisk frånluft i det utrymme som bastun står i så länge som man följer att både inluft och utluft mynnar i samma utrymme.

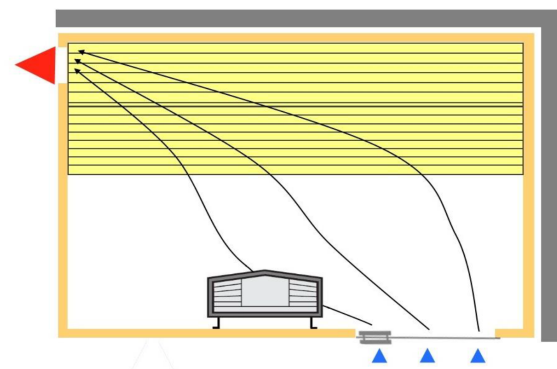
samma utrymme.

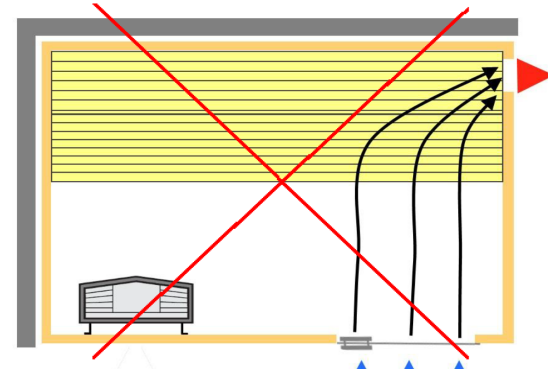
Rätt ventilerad bastu

Om bastun ventileras direkt ut i det fria finns det inga garantier att luften går åt rätt håll.

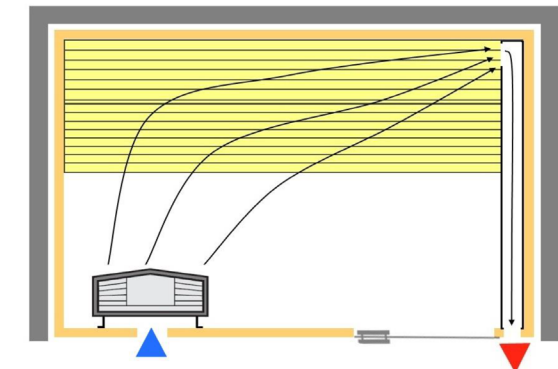
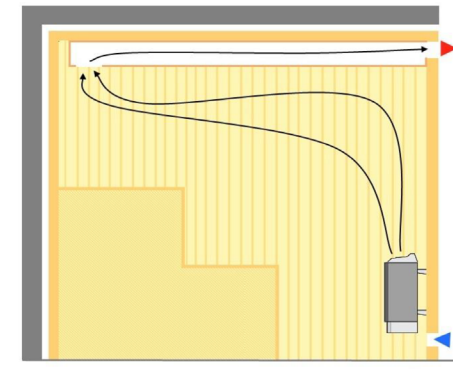

Att ta inluft via dörren kan ofta skapa problem, ibland kan det fungera när aggregatet är nära dörren och luftflödet passerar aggregatet. Det går dock inte att garantera att en bastu med inluft via dörren kommer ha ett fungerande luftflöde.

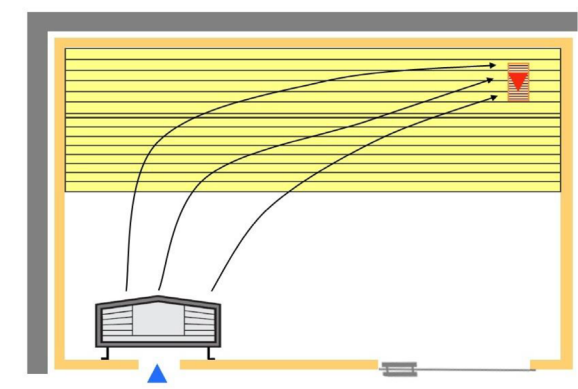
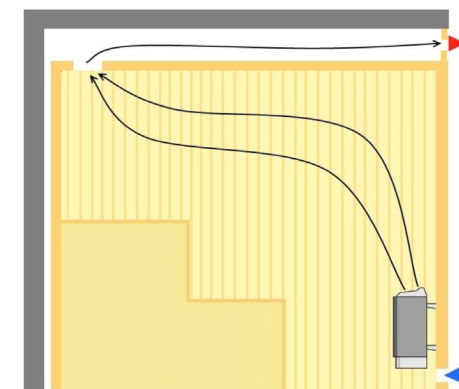
Denna lösning fungerar inte, inluften kommer inte att passera aggregatet utan går direkt ut utan att hjälpa aggregatet att sprida värmen i bastun.

VENTILATIONEN KAN LÖSAS PÅ FLERA SÄTT

Man kan även lösa ventilationen med en kanal invändigt i bastun om det inte finns någon annan möjlighet.

Viktigt är fortfarande att inluft och utluft mynnar till samma utrymme samt att det är samma dimension på både inluft och utluft.

Om man sänker taket i bastun kan man använda utrymmet mellan taken för att ventilerast bastun.

Se till så att dimensionerna på inluft och utluft är samma och att luften som släpps ut från bastun kan mynnar ut i samma utrymme som man tar inluften från!

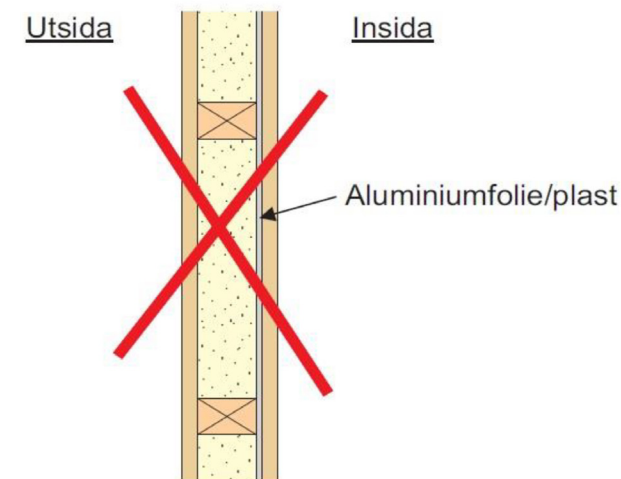
TÄNK PÅ

Konstruktion

EJ REKOMMENDERAD KONSTRUKTION

Tylö rekommenderar inte användning av folie eller plast i väggen som fuktspärr. Det ska heller inte finnas luftspalt, gips*, spånskiva* eller osbskiva* direkt bakom träpanelen.

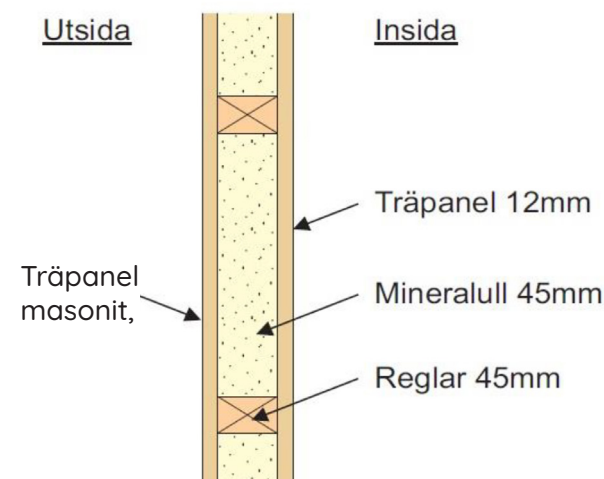
*Gipsskivor har en av tillverkarna rekommenderad maxtemperatur på ca 45 grader. Om gips långvarigt utsätts för högre temperaturer tappar skivan i hållfasthet. Limmade träskivor är olämpliga då det finns risk att limmet ger ifrån sig dåligt lukt och att ohälsosamma ämnen frigörs vid upphettning.

REKOMMENDERAD KONSTRUKTION

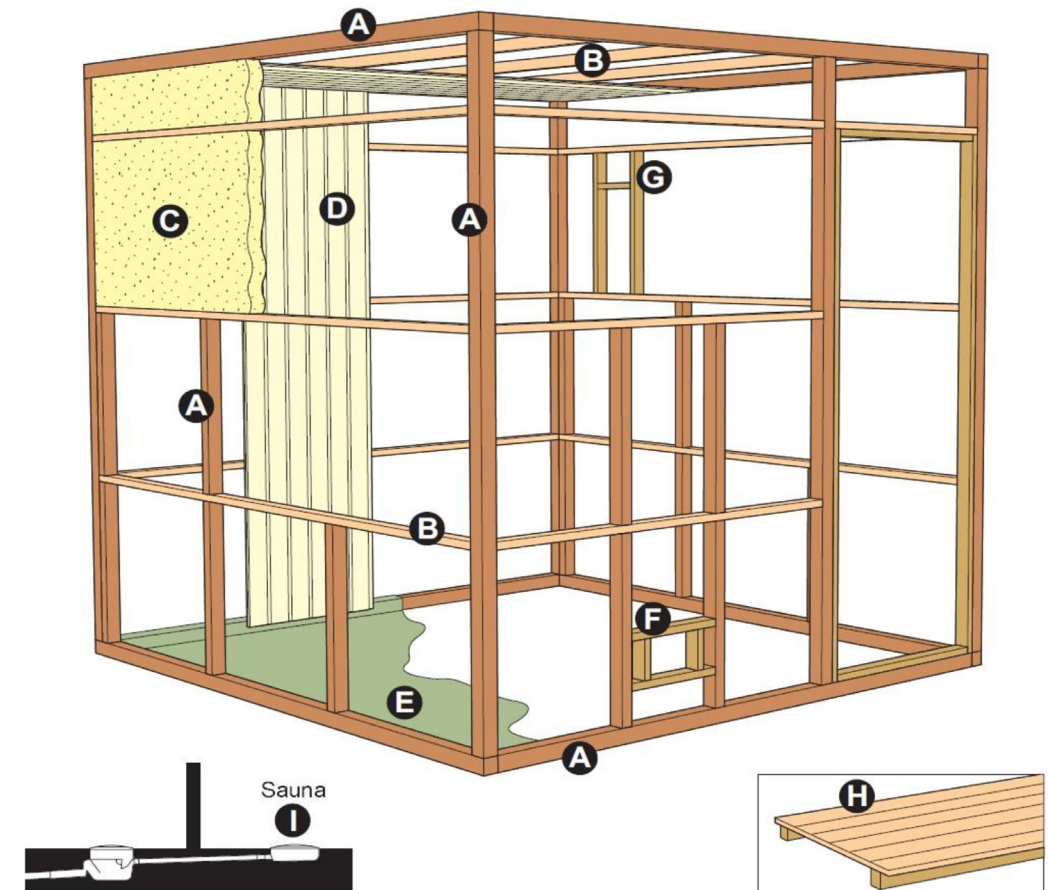
Invändigt skall väggen vara klädd med träpanel**. Direkt i anslutning till träpanelen sätts minst 45 mm mineralull eller glasfiberisolering (i offentliga anläggningar minst 95 mm). Var noga med isoleringen då man får en snabb och ekonomisk uppvärmning.

**Om annat material än träpanel används som väggbeklädnad, såsom kakel, sten eller glas behöver man ta hänsyn till det vid beräkningen av aggregatets effekt. Bastuns effektiva volym måste ökas med 1 m³ för varje m² kakel då det krävs betydligt mer energi för att värma en tung vägg.

TÄNK PÅ

Rekommendationer för bastubygge

A. Golvram, stolpar, stående reglar, takram. Virke 45x45, alt 45x95 (eller mer) vid offentligt bruk.

B. Liggande reglar, takreglar ventiler. Virke 45x22 eller anpassad till dimension på A.

C. 45 mm mineralull (minst 95 mm vid offentligt bruk) som värmeisolering i väggar och tak, håll ca 20 mm luftspalt mot yttervägg.

D. 12-15 mm träpanel* i väggar och tak. Bakom träpanelen ska det alltid finnas minst 45 mm isolering, inget annat material som tex. spånskiva, osbskiva eller gips får förekomma.

E. Golv av klinker eller helsvetsad plastmatta, golvet ska kunna klara av en viss fuktbelastning som kan uppstå i samband med badkastning. Vid offentligt bruk ska golv utföras enligt gällande våtrumsstandard.

F. Inluftsventil som alltid ska vara helt öppen, får ej kunna stängas. Kan förses med galler men det bör då vara så att luftflödet hindras minimalt. Dimensionering beroende på aggregatets effekt

G. Utlüftsventil. Kan förses med skjutbar lucka för justering av ventilation. Ska vara av samma dimension som inluft.

H. Lavbrädor ska vara av minst 28 mm, träslag som asp och al rekommenderas.

I. Spygatt bör finnas i alla offentliga bastu. Spygatt eller avlopp bör inte placeras direkt under bastuaggregatet. I privat bruk finns det inget krav på avlopp eller spygatt i bastu men kan ändå var bra att ha.

* Om rummet är byggt med en väggbeklädnad av sten, glas eller kakel måste man ta hänsyn till det ökade effektbehovet för att värma upp bastun. För varje m² tungt material så ska man lägga till 1 m³ på rummets volym

Om man ska sätta kakel eller liknande på utsidan av bastun kan man ersätta träpanelen med lämpligt skivmaterial, tex. gips. Om det är ett färdigt basturum från Tylö kan gips skruvas direkt på väggen utanpå panelen.

Över 75 år har gått sedan den svenske grundaren av Tylö skapade sitt första bastuaggregat. Vi är stolta över vårt arv – gedigna traditioner inom hantverk, djup kunskap och skandinaviskt arv. Vår passion är att leverera bastuupplevelser av högsta kvalitet – Soft Sauna och traditionell bastu, ångbad och lugnande infraröd värme.

Njut av din Tylö-upplevelse!

